

ROVDJUR: Instruktion för regelbunden eller tillfällig förekomst inom renskötseområdet

Detta dokument *Rovdjur: Instruktion för regelbunden eller tillfällig förekomst inom Nationellt övervakningsprogram för rovvilt* inom Nationellt övervakningsprogram för rovvilt (www.rovdata.no) i Norge och inom Naturvårdsverkets metodik för inventering av stora rovdjur i Sverige (www.naturvardsverket.se) är ett av flera dokument för styrning av och vägledning kring inventeringar av stora rovdjur i Sverige och Norge.

Instruktionen riktar sig till för personer, knutna till Statens Naturoppsyn (SNO) i Norge och länsstyrelserna i Sverige samt för de svenska samebyarnas inventeringssamordnare. Dessa har alla ett ansvar för att dokumentera och kvalitetssäkra observationer av stora rovdjur, samt för att registrera dessa i den svensk-norska databasen Rovbase. För övriga instruktioner och faktablad som reglerar inventering av stora rovdjur i Norge och Sverige, och för vetenskaplig litteratur om rovdjursinventeringar med mera se www.rovdata.no och www.naturvardsverket.se. Faktablad och instruktioner syftar även till att visa och beskriva inventeringsarbetet för en bredare allmänhet.

I Sverige finns också förordningar och föreskrifter som reglerar inventeringarna av stora rovdjur. Dessa finns listade sist i detta faktablad.

I detta dokument presenteras de regler som gäller för registrering av regelbunden och tillfällig förekomst av rovdjur, det vill säga här synonymt med björn, varg, lo och järv, och gäller endast i områden som berörs av svenska samebyars renbetesområden.

Regelbunden eller tillfällig förekomst

När ensamma rovdjur observeras i län eller områden som berör svenska samebyars betesområden där familjegrupper inte har dokumenterats, ska inventeringen fastställa om förekomsten ska kategoriseras som regelbunden eller tillfällig.

Tillfällig förekomst: Art som normalt inte uppträder i samebyn men av vilken spår eller andra observationer har dokumenterats minst en gång under tidsperioden 1:a juli–30 juni.

Regelbunden förekomst: (När förnygring inte dokumenterats) spår eller andra observationer av rovdjur har dokumenterats i samebyn vid minst tre tillfällen under minst tre månader (det ska ha gått minst 90 dagar mellan två av observationerna) under tidsperioden 1:a juli–30 juni.

Krav på observationerna

För att observationer av rovdjur ska kunna användas för att fastställa tillfällig och regelbunden förekomst krävs att de är klassade i databasen Rovbase antingen som ”Dokumenterad” eller som ”Bedömd som säker”.

KRITERIER FÖR ”DOKUMENTERAD FÖREKOMST”

Minst ett av följande kriterier ska uppfyllas för att observationen av rovdjur ska registreras som ”Dokumenterad”:

- 1) Spårobservation med minst 500 meter sammanhängande spårning. Foto som verifierar art och spårlogg ska bifogas i Rovbase.
- 2) Rovdjur som tillvaratas, skjuts eller påträffas dött.
- 3) Synobservation av ett rovdjur gjord av länsstyrelsens fältpersonal. Foto som verifierar art och spårlogg ska bifogas i Rovbase.
- 4) Resultat från DNA analys som påvisar art av rovdjur. Provet och tillhörande observation i samband med insamlandet ska vara registrerade i Rovbase.
- 5) Av SNO/länsstyrelsens besiktningsman för skadedokumentation dokumenterad predation på tamdjur orsakad av rovdjur. Foto och skadedokumentation ska vara inlagda i Rovbase.

KRITERIER FÖR "BEDÖMD SOM SÄKER"

Om ett av kriterierna för "Dokumenterad" uppfylls, men spårlogg eller foto saknas, ska observationen av rovdjur registreras som "Bedömd som säker".

- Art kan också dokumenteras av kvalitetssäkrare med certifierad hund steg 1 eller högre (SLU Viltskadecenter prövningsordning). Hunden har markerat för ett av de stora rovdjuren och spåret djuret. I spåret (oavsett löpans längd) har tassavtryck eller DNA-prov hittats som visar art (DNA-provet ska analyseras).

Regler för foto och film

FOTO FRÅN FÄLTPERSONAL ELLER LÄNSSTYRELSENS/SNO:S ÖVERVAKNINGSKAMEROR

För att via foto eller film uppnå kravet för *Dokumenterad* förekomst krävs att fotot visar ett rovdjur av arterna björn, varg, lo eller järv. Alla foton som ligger till grund för bedömning av observationen ska bifogas i Rovbase.

FOTO FRÅN ALLMÄNHETEN

Foto eller film av ett rovdjur ska godkännas som "Dokumenterad förekomst" under följande förutsättningar:

- Originalfoto finns.
- Foto eller film lämnas till SNO/Länsstyrelsen löpande eller senast 10 dagar efter avslutad inventeringsperiod.
- Fotot visar foto av rovdjur av arterna björn, varg, lo eller järv.
- Platsen där fotot är taget ska kontrolleras av fältpersonal. Vid kontroll ska det kunna fastställas att platsen på fotot och tidpunkten då fotot är taget motsvaras av verkligheten.
- Datuminställning på kamera ska kontrolleras för att verifiera tidpunkten då foto/filmen är tagen.

Förordningar och föreskrifter

I Sverige finns även följande förordningar och föreskrifter som reglerar inventeringar av rovdjur och ersättningar för förekomst av rovdjur:

- 1) 1Viltskadeförordning (2001:724)
- 2) Förordningen om förvaltning av björn, varg, järv, lo och kungsörn (NFS 2009:1263)
- 3) Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd om inventering av björn, varg, järv, lodjur och kungsörn (NFS 2007:10)
- 4) Föreskrift om bidrag och ersättning för rovdjursförekomst i samebyar (STFS 2007:9)

Foto: Magnus Nyman

rovdjur.no | naturvardsverket.se

